

תלמי גאולת עם ישראל

שבת פרשת "חיי שרה"

הגליון השבועי של עמותת "תלמי גאולת עם ישראל" - ערש"ק פרשת "חיי שרה" - כג' חשוון תשס"ב

42

גליון פס'

חברון חבור וחברות

כוחו של עם ישראל הוא כח האחדות. כח זה אנו שואבים מחברון ולכן משם תצמח מלכות ישראל ואורו של משיח.

מיין, ולבן שיניים מחלב", דורש ר' יוחנן: 'גדול המלבין שיניים לחברו ממי שמשקהו חלב'. להלבין שיניים זה אומר לחייך, ובכדי לחייך צריך להרחיב את השפתיים, ואז פורץ האור מן הלב אל הפנים והן מאירות את לב הזולת.

השבת אנו קוראים בפרשה על קניית השדה ע"י אברהם אבינו, שבתוכו מצויה מערת המכפלה. אברהם אבינו מוכן לשלם כל סכום אשר ידרש, ובכך להפוך את חברון לקנין עולם לו ולזרעו אחריו. האבות החיים בחברון, ומוצאים מנוחת עולמים במערת המכפלה אשר בחברון. דוד המלך מתחיל את מלכותו דוקא בחברון, ורק בשנה השביעית למלכות הוא עובר לירושלים. וכיום עומדת חברון במרכז המאבק של עם ישראל, על חידוש המלכות בארץ ישראל. מה יש בה בחברון שככה לה?

סוד החיון

עוד טרם מותה של שרה, מזדמן אברהם למערת המכפלה, ומגלה שם את מקום קבורתם של אדם וחווה. זה המקום שבו נסגר מעגל חייו של האדם הראשון בתבל. ולכן זה המקום בו נסגר מעגל חייו של כל יהודי. כאשר תסתלק נשמתו, תעבור דרך מערת המכפלה אצל האבות, ומשם תעלה מעלה אל גנזי מרומים.

חברון היא נקודת החבור בין שמים לארץ, בין ראשית לאחרית, בין האבות לבנים. כי חברון - רוח בה. וע"כ בתקופת האבות הקצו אותה לקבורת מתים, שהרי אדמת טרשים אדמתה. קלושה חומריותה של חברון, וע"כ מרובה רוחניותה. כח הרוח הוא הכח המחבר, ומכאן כח החבור של חברון.

המלכות מתחילה בחברון. בברכתו של יעקב אבינו לבנו יהודה (שבט המלכות), נאמר: "חכלילי עינים

מצבת יצחק אבינו במערת המכפלה

תלמי השעה

מוסדות "תלמי גאולת עם ישראל" בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א

"התורה ולומדיה בחזית הגאולה" כנס כא' בתי מדרש

יתקיים ביום שלישי

כז' בחשוון תשס"ב

בישיבת "רינת ישראל" מושב תלמים

בתכנית:

15:00 - התכנסות

15:30 - הרה"ג שבתאי סבתו שליט"א

ראש ישיבת "נתיבות יוסף"

16:30 - הרה"ג אליהו אברג'ל שליט"א

אב בית הדין רב שכונת בקעה ירושלים

17:30 - הרה"ג שמואל אליהו שליט"א

הרב הראשי לצפת וחבר הרה"י לישראל

הכנס פתוח לצבור הרחב

כולנו אנשי חברון

במשך רבות בשנים, מנעו הערבים כניסת יהודים לתפילה במערת המכפלה. רק מבחוץ ורק עד המדרגה השביעית ניתן היה לעלות ולהתפלל. הם יודעים ומרגישים את כוחה של חברון, במודע ושלא במודע. יודעים אויבנו את סוד כוחה של חברון, סוד החבור, ולא פחות מזה יודעים הם שעם ישראל כשהוא מאוחד ומחובר, אין אומה ולשון שתעמוד בפניו.

עלינו להכריז היום: כולנו אנשי חברון. כולנו שייכים אל אותו רוחב לב, אותו חיוך מאיר פנים שיוצר חבור של לבבות. כולנו שייכים אל החבור שמביא לחברות. וכמו אז, כן עתה, מחברון תקום ותצמח מלכות ישראל שמחברת לב אל לב, שמחברת שמים לארץ, שמצמיחה אורו של משיח המחבר ומאיר את העולם כולו.

עמותת "תלמי גאולת עם ישראל"

בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א

מושב תלמים, ד.ג. לכיש דרום מיקוד 79315

טלפון: 08-6611160, סקס: 08-6612357

פגישות בתאום טלפוני בלבד: 08-6611859

www.geula.org.il

e-mail: tlamim@netvision.net.il

יעיוב: 055-420024 hi-res/א.חני

המכה: דב קליין המכה בע"מ טל. 08-9232405

הגליון מוקדש לעלוי נשמת מרים אסתר בת פורטונה יעקוטה ז"ל

גלב"ע כ"ט סיון תשנ"ט

כבוד הפקום

"ועוד כי רצה להודיענו מקום קבורת האבות באשר אנחנו חייבים לכבד מקום קבורת אבותינו הקדושים. ורבתינו אמרו שגם זה מן הנסיונות של אברהם, שבקש מקום לקבור את שרה ולא מצא עד שקנה אותו." (רמב"ן)

"זיבא אברהם לספוד לשרה"

מהיכן בא אברהם ? האם לא היו גרים באותו מקום ? מסביר הרמב"ן: אפשרות אחת היא, שאברהם בזמן העקדה היה גר בחברון ושם נצטווה על העקדה. הוא הלך לכוון ירושלים אך לא נגלה לו "ההר חמד אלהים לשבתו", עד היום השלישי. לאחר העקדה הלך אברהם לבאר שבע כדי להודות לה' על הנס ליד האשל שנטע שם. שם שמע על מיתת שרה, ומיהר לחזור לחברון.

קבורה בפערה - רק לאבות

בסוף ספר בראשית (מט' לא) מצווה יעקב שיעלו אותו לקבורה במערת המכפלה. ולשון הפסוק: "במערה אשר בשדה המכפלה אשר על פני ממרא בארץ כנען, אשר קנה אברהם את השדה וגו'". קשה מדוע מזכיר כאן את קנין אברהם באופן מיוחד ? מסביר הרמב"ן: "ואמר אשר קנה אברהם את השדה לאחוזת קבר, להודיע כי אברהם צוה שיהיה המקום ההוא בית הקברות להם לאחוזת עולם. אבל למטה (נ יג) כשאמר ויקברו אותו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם לאחוזת קבר, נתכוון הכתוב לרמוז כי ביעקב נשלמה כוונת הצדיק, כי לשלשתם קנאה ולא יקברו בה עוד איש. ועל כן לא צוה יוסף שיקברו אותו במערה עם אבותיו". וראיתי במכילתא לרבי שמעון בן יוחאי (בשלח יט): "שאמר להם יוסף וכשאתם מעלין אותי קברו אותי בכל מקום שתרצו, מקובל אני שאיני נכנס לקבורת אבותי, שאין נכנס לקבר אבות אלא שלשה אבות ושלש אמהות, שנאמר שמה קברו את אברהם וגו', ואומר (להלן נ ה) בקברי אשר כריתי לי, בי הוא פוסק:" (מכאן הכחשה למסורת הערבים, על קבורת יוסף במערת המכפלה)

חברון - דוגבא לבהלכי הגאולה

לאחר מאורעות תרפ"ט, בהן חוסל באכזריות הישוב היהודי בחברון, תקף יאוש עמוק את הישוב היהודי בארץ ישראל. הישוב היה אז בתחילת דרכו ואירוע זה העלה את החשש, שאולי גורל דומה מצפה לישוב כולו מידי הפורעים הערבים. לחשש זה התייחס הרב קוק זצ"ל במאמר: "שובו לבצרון" המופיע בקובץ: "מאמרי הרא"ה". (ח"ב עמוד 359) במאמרו, משרטט הרב את דרכי הגאולה ואומר: "אותו היסוד הקדוש, (ההתעוררות לציון) שהוא הנושא העיקרי של כל החזון הגדול הזה, יש בו משום ניצוץ טמיר של אורו של משיח, הגואל שנגלה ונכסה וחוזר ונגלה. בשביל כך, הרינו רואים במשך המהלך של תחית האומה והרחבת הישוב בארץ ישראל, הרבה חליפות" (מצבים של עליה וירידה).

הירידה היא צורך עליה

כל ירידה היא חלק מהתהליך הטבעי של הגאולה הבאה בצורה של: "נגלה ונכסה". לכן, אומר הרב, אנו מקוים שגם מאורעות נוראים אלה, של הריגת קדושי חברון, יביאו בעקבותיהם עליה נוספת במהלך הגאולה. "הנפילה הנוראה, אשר נפל ישובנו כעת על ידי הרשעים הרוצחים הטמאים אשר הרגו בזדון חסידי עליון, גדולי התורה והיראה (בירושלים, בחברון, במוצא ובצפת, וביתר המקומות הקדושים אשר בארצנו הקדושה). ואשר החריבו נאות יעקב אשר נבנו במסירות נפש ועמל דורות ואשר זעזעו את כל יסוד קיום ישובנו בארץ ישראל. הכיסוי הזה אשר נכסה הגואל, ההולך לפנינו ברוח ד' מצעדי ישוב הארץ ושיבת בנים לגבולם, אמנם נורא ואיום הוא, יש בו צדדים שהוא עולה במחשכיו על כל הירידות אשר סבלנו מאז התחיל ישובנו להבנות. אבל ברור הדבר, שלפי הערך של הכסוי הזה גדול יהיה האור אשר יגלה, בצאת החלק של תכונת הגאולה, המונח תחת ערימת החושך הגדול הזה, לחירות מתוך מאסרו."

השעור של חברון

כמו בתקופת אברהם אבינו, המתחיל את קנין הארץ בחברון. כמו דוד המלך, אשר החל את מלכותו, מלכות הנצח, בחברון. כך גם בימינו, משמשים תושבי עיר האבות לעמוד האש אשר הולך לפני המחנה. באחיזתם החזקה הבלתי מתפשרת בעיר חברון הם אומרים לכולם: "גם אם הגואל מתכסה לעתים, נלמד מחברון, אשר שמה דוגמה בכל הדורות, שלאחר שהוא נכסה הוא מתגלה בכח גדול."

תלמי זהר
רעיון מהזהר הקדוש

"קרית ארבע היא חברון" חיבור האבות עם דוד הפלך

"ותמת שרה וגו'": הוא סוד, כי לא היה מיתתה על ידי אותו נחש העקלתון, ולא שלט עליה, כמו שהוא שולט על כל בני העולם, שכל בני העולם מתים על ידו, מיום שגרם להם אדם המיתה. חוץ ממשה אהרן ומרים (שלא מתו ע"י מלאך המות, אלא בנשיקה), שכתוב בהם: "על פי ה'", ומשום כבוד השכינה, לא כתוב במרים: על פי ה'."

אבל בשרה כתוב: "בקרית ארבע", שמתה בסוד "קרית ארבע", בסוד עליון, ולא ע"י אחר. "בקרית ארבע" ולא בנחש. "בקרית ארבע היא חברון" - שנתחבר דוד באבות, ועל כן לא היה מיתתה על ידי אחר, אלא בקרית ארבע.

זוהר חיי שרה דף קכה.

תלמי גאולת עם ישראל
בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א

מדרשת תלמי אורות המדרשה לבנות ללימודי היהדות

ימי לימוד: א - ה, משעות הבוקר עד הערב.

מסלול ב': לבנות מגיל 17 ומעלה בוגרות החינוך הממלכתי המעונינות להכיר את עולם היהדות במסגרת לימודית ברמה גבוהה, באווירה רוחנית מיוחדת, ובלווי מיטב המרצים והמרצות.

מסלול א': לבנות בוגרות אולפנות ותיכונים דתיים, ובוגרות השירות הלאומי, המעונינות בהתפתחות רוחנית באווירה מיוחדת ובלמוד חווייתי ומעמיק.

תוכנית הלימודים: תנ"ך, מדרש ואגדה, מחשבת ישראל ויסודות האמונה, התפילה ועבודת הבורא, התקופה והגאולה, ועוד.

פנימיה: לבנות מתאימות תנאי פנימיה מלאים אפשרות ללימודים ללא פנימיה.

לתאום ראיון אישי נא להתקשר בימים א-ה בין השעות 10:00-17:00. טלפון: 08-6641160 תמי.

נמשכת ההרשמה לשנה ל"א

שלוש פנורות

באחת מסמטאותיה האפולוליות של חברון העתיקה, מצוי עד היום שער ועליו משקוף בנוי משלש אבני גזית, שבכל אחת מהן חקוקה מנורה. ברם, השתיים הקיצוניות ניצבות הכן כשקניהן כלפי מעלה ואילו האמצעית - הפוכה. כשנשאלו ישישי חברון, בראשית המאה הנוכחית, על טיבו של משקוף זה, היו מספרים אגדה מופלאה:

"מעשה ברבי יעקב בן יוספיה, שהגיע לרומי ועמד מנגד לשעריו של טיטוס. עמד ובכה עד שנדר נדר, כי אם יזכנו הקב"ה ויעלה ויבוא לארץ הקודש, יבנה את ביתו בעיר האבות ועל שעריו יציב מנורה מגולפת באבן, כמנורה החקוקה שבשער טיטוס. משעלה רבי יעקב יוספיה והגיע לחברון, עמד והרכיב על שער ביתו משקוף ובו שלוש אבני-גזית מגולפות במנורות העבריות. אלא שהיו שואלים: על שום מה שתיים עומדות הכן והן ניצבות וזקופות ואילו השלישית, האמצעית - הפוכה? והיו משיבים: סמל לשלושת המגדלים שהיו בנויים בשעתו על קברי האבות - אברהם, יצחק ויעקב. אך משאבו הצלבנים וקרבו למערת המכפלה עלתה חמתו של יצחק אבינו, שקנאי היה, והכה את הבאים בסנוורים. חזרו הצלבנים על עקבותם ונתפקחו עיניהם. משאבו בשנית, חזר והכה אותם בסנוורים בשנית, אך משהעיוז ונכנסו למערה, נפל מגדלו של יצחק על פניו ונתרו רק שני המגדלים האחרים, של אברהם ושל יעקב, שהיו מדרכם רחמנים וסלחנים, והם עומדים על תלם עד היום הזה".

וכך הן שלוש המנורות: הראשונה והאחרונה ניצבות זקופות ואילו האמצעית - הפוכה וראשה כלפי מטה...

צילום שער הספר "אור החמה" לרבי אברהם אזולאי זצ"ל

המופיעות בסיפור קניית המערה ע"י אברהם, רמוזה מעלת המערה, שכן "לסחר" בגימטריא = "אֹרְחָ לֶגֶן" (298), כלומר: דרך לגן-שמשם עוברות הנשמות לג"ע. כמו כן "לסחר" בגימ' = "חצר", שכן המערה נחשבת כחצר לגן עדן. הצרופ: "עבר לסחר" בגימ' = "תקע" (270) לרמוז הדר בחברון הוא בטוח, וכן הנפטרים בה ונקברים בה, זוכים לעלות נפשתיים, כי הוא יתד תקוע לעבור לג"ע התחתון ללא שום עיכוב ומפריע. המילה "תקע", מופיעה ג' פעמים בתורה. "ויעקב תקע את אהלו בהר", דהיינו, התפלל ונתכוון שיזכה לקבור אשתו (זו ביתו - אהלו) יחד עמו "בהר", שהיא מערת המכפלה.

סודה של פערת הפנפלה

מקובל לחשוב שמעלתה המיוחדת של מערת המכפלה, באה לה מפאת היותה מקום קבורתם של אדם הראשון וחווה, והאבות והאמהות הקדושים. אולם לאמיתו של דבר ההיפך הוא הנכון. אבותינו הקדושים נקברו במערת המכפלה מפאת מעלתה העליונה אשר קדמה לקבורתם, שכן מבריאת העולם נבראה מערה זו לשמש בתפקיד חשוב...ונסתר.

בעניין זה אלפנו בינה אחד מגדולי הרבנים שחיו בחברון, **המקובל האלקי רבי אברהם אזולאי זצוק"ל**, שיום פטירתו חל השבוע (סבו של הרב חיד"א זיע"א). בספרו "חסד לאברהם" (מעייני ג, יג ומעייני ה, נא), מוסבר כי גן עדן התחתון, אשר בו הושם אדה"ר, קיים כמובן, אלא שאיננו יכולים לראותו היות ומציאותו ברובד עליון יותר מעולמנו השפל שלאחר חטא אדה"ר. מערת המכפלה הנה הפתח אשר הכין הבורא ית' למעבר נשמות ישראל מהעוה"ז לגן עדן התחתון, דרך מחילות עפר הנמשכות ממנה. דרך זו נקבעה כדי להגן על הנשמה מפחד המזיקים של גהנום, העומדים בדרכה לג"ע. אדם וחווה ידעו סוד מערת המכפלה ולכן השתדלו להקבר בה. מיום מותם נסתם פי המערה מפני הבריות, שלא ידעו מעלת המקום.

ניצוד נתגלה סוד הפערה לאבות

כשבא אברהם אבינו לעדרו ליטול שלשה פרים להכניס לאורחיו המלאכים, בא המלאך רפאל אחריו בסתר, ולאחר שנטל אברהם שני פרים ומסרם לישמעאל להוליקם, נדמה לו המלאך כשור חשוב ומשובח (וזהו רפאל = פר א"ל), וכשבא אברהם לנוטלו היה בורח ממנו קמעא קמעא עד לפתח מערת המכפלה. כשהגיע לשם נפתח הפתח וראה את אדם וחווה, והריח ריח גן עדן, מיד הבין מעלת המקום וחשק להקבר בו. מיד נמסר הפר בידי אברהם ובהגיעו לאהלו לא מצא אלא שניים. ונאלץ לברוא פר שלישי ע"פ "ספר יצירה", כדי לא לצער

חוברת השבועה

- (לא), גם אם לא התכוון לשובעה, זוהי שבועה. אמנם בשלחן ערוך (י"ד רל"ז, א') נפסק: "והוא שיתכוון לשם שבועה". אך בכל זאת ראוי לחשוש לדברי התוס'. המדובר הוא כשאומר פעמיים זה אחר זה, בלא הפסק. אבל אם מבקשים אותו עליו, והוא אומר לא אעשנו, ובקשוהו עוד ואמר לא אעשנו - לא הוא שבועה" (שו"ע). על כל פנים הדבר מלמד, עד כמה צריך אדם להזהר לא לחזור ולאמר פעמיים "כן כן" או "לא לא".
- בדבר מצוה - למשל: האומר: "אשכים ואשנה פרק זה" - גם אם לא כפל דבריו, נדר גדול נדר לאלקי ישראל.
- תקיעת כף דינה כשבועה. אולם זה דווקא

- אנשים אינם מודעים לפעמים לכך, שלמילים היוצאות מפייהם, יש לעתים דין של שבועה חמורה מדאורייתא, ועונש הנשבע לשקר או לשוא, חמור ביותר.
- "ויאמר אברהם ... שים נא ירך תחת ירכי, ואשביעך בד' ... - מכאן למדו חז"ל שהנשבע צריך שיחזיק בידו חפץ של קדושה, כגון ס"ת או תפילין. ויש מחמירים שגם אם אוהז בידו כתב אשורי שיש בו דבר תורה (כגון: גליון פרשת השבוע) ואומר אני נשבע בזה - שבועתו היא שבועה דאורייתא.
- אדם שאומר פעמיים זה אחר זה: "אעשה אעשה", או: "לא אעשה לא אעשה" (כגון, כשמבקשים ממנו לעשות דבר מה) - לדעת "התוספות" (שבועות

יהודים יקרים, סוף החודש התשיעי ענשיו לידה חדשה, תרבו באהבה, באחדות וביראת השם.

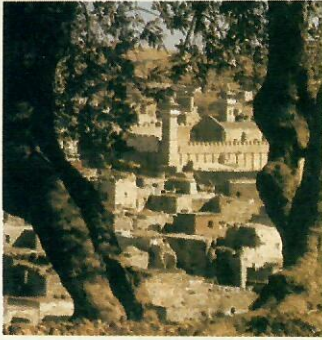
הרב ניר בן ארצי שליט"א

שבת "חיי שרה" בחברון

כמידי שנה בשנה מהווה שבת פרשת "חיי שרה" מוקד עליה ופעילות, לחיזוק הישוב היהודי בחברון. שבת זאת נקראת: "שבת חברון". לקראת "שבת חברון" מתאספים אלפי אנשים בעיר חברון ו"בקרית ארבע". בליל שבת יתקיים "עונג-שבת" גדול ב"מרכז גוטניק", הסמוך למערת המכפלה. בעונג שבת ישתתפו: הרה"ג הרב שמואל אליהו שליט"א רבה של העיר "צפת" וחז"כ הרב יצחק לוי שליט"א.

במערת המכפלה ובבית הכנסת "אברהם אבינו" יתקיימו תפילות המוניות. בשבת בבוקר יתקיים "קידוש".

לאחר התפילה וסעודת שבת יצאו עשרות סיורים להכרות עם אתרי העיר, הקדומים והחדשים.

"א ש מ ו ר ת
י צ ח ק
ו ג ב ע ת
ה א ב ו ת"
ה ק ר י ה
מ ת ב ר כ ת
ב מ ו ס ד ו ת
ח י נ ו ך
י ו ק ר ת י י מ,
א ז ו ר ת ע ש י ה
ג ד ו ל, ש י ר ו ת י

מסחר ובריאות מתקדמים וחיי קהילה מעולים. כמחצית מהתושבים אינם דתיים וכ-40% מהאוכלוסיה הם עולים מחבר העמים, אשר מעורבים מאוד בניהול חיי הקהילה. הקריה מהווה מטרופולין לתושביה היהודים של חברון והר חברון.

למידע נוסף גלשו באתר האינטרנט:
<http://www.hebron.co.il>

תחת שלטון זר, עד שנעקרה מכאן בכח ובאלמות לפני כארבעים שנה. אין להעלות על הדעת שייאסר על יהודים להתנחל מחדש בעיר האבות הקדומה". ביום העצמאות תשכ"ח, הונף דגל ישראל על גגו של מלון "פארק" וחזיתו הווארה בצורה חגיגית. לאחר מספר ימים עברו המתישבים, בפקודת המושל הצבאי, לבניין הממשל הצבאי, שם שהו מספר שנים.

קריה ארבע

בחג הסוכות, תשכ"ט (1968), בישר השר מנחם בגין למתנחלים שבקרוב תוקם סמוך לממשל הצבאי בחברון, קריה שתקרא "חברון עילית". הישיבה בממשל הצבאי היתה זמנית ואילו את הקריה הקבועה, שקלו להקים באזור ה"מוסקוביה", (כנסיה רוסית ישנה שבחצרה עץ אלון עתיק הנקרא "אשל אברהם") אלא שבסוף הוחלט על מקומה הנוכחי. קריה ארבע מונה כ-1250 משפחות (כ-7000 נפש), לקריה נוספו שכונות מסביב: "רמת ממרא",

פרשת "חיי שרה", בה מסופר על קניית מערת המכפלה על ידי אברהם אבינו מ"בני חת", מזמנת בכל שנה את הדיון בזכותנו על חברון ועל הארץ כולה. מובא כאן בקיצור נמרץ, סיפור חידושו של הישוב היהודי בעיר האבות:

בי"ג בניסן תשכ"ח, הגיעה לחברון קבוצה של י"ח משפחות ועוד צעירים וצעירות מרחבי הארץ, בראשותו של הרב משה לוינגר. הקבוצה שכרה את מלון "פארק", הכשירה את המטבח וערכה במקום את "ליל הסדר".

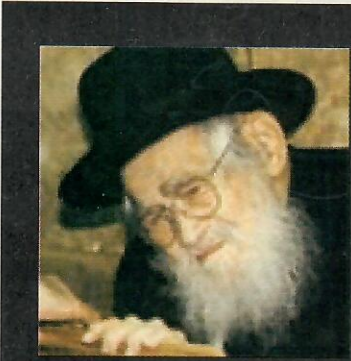
ברכתו של יגאל אלון

ביום ב' דחוח"מ פסח, ביקר את המתישבים החדשים שר העבודה יגאל אלון. הוא ברך את הקבוצה בברכת: "ברוך מציב גבול אלמנה" ואמר: "זיכיתם עצמכם בזכות ראשונים, בחידוש היישוב היהודי בחברון. מאז ומתמיד היו יהודים בעיר הזאת, שהיא עיר האבות וערש האומה. קהילה יהודית חיתה בחברון תמיד, בתנאי מצוקה כלכלית ובטחונות,

חידה שבועית

**פה פרוש השם:
"פערת הפנפלה"?**
(שלושה פרושים)

הפתרון לחידה מגליון פרשת לך: האם בזמן אברהם אבינו היה ים המלח קיים?
התשובה היא: לא. וכך מפרש רש"י את הפסוק: "כל אלה חברו אל עמק השדים הוא ים המלח, שלאחר זמן נעשה ים המלח וברגע הוא עמק השדים."
(פרק יד' פסוק יג')
הזוכה היא: יעל פרידמן מקרית מוצקין.
את התשובות לשלוח לפקס: 08-6612357, עד ליום ג' בשבוע
פרס יוגרל בין הפותרים נכונה ●●●
הפרס, בחסות "קטלוג יסודות" ישלח לפותרים עפ"י הגרלה.

**"קשה סילוקן של צדיקים"
הרב אליעזר מנחם שך זצ"ל**

ביום שישי ט"ז מרחשון סמוך לשעה 1:30 לפנות בוקר, הלך לעולמו הרב אליעזר שך והוא בן מאה ושבע שנים.
הרב שך נפטר בבית החולים תל השומר, לאחר מחלה ממושכת.
הרב אליעזר מנחם שך, נולד בליטא לפני מאה ושבע שנים. שם למד בישיבות פונוביז' ובישיבת סלוצק. בשנות העשרים עלה לארץ ושימש כר"מ בישיבת הדרום. לימים נתמנה לראש ישיבת פונוביז' ובעשרות השנים האחרונות נחשב כמנהיג הציבור החרדי-ליטאי. מכל קצווי הארץ פנו אליו בשאלות הלכתיות ואף נועצו בו לפני כל קבלת החלטה גורלית. הרב שך שימש שנים רבות כראש ישיבת פונוביז' בבני ברק, ונחשב ל"זקן ראשי הישיבות". הרב שך היה ממנהיגי עולם התורה והיה לסמכות תורנית ומנהיגותית לציבור גדול מאד של בני תורה. הלוויתו התקיימה בבני ברק ואחר מיטתו הלכו רבבות שראו עצמם כתלמידיו. תלמידיה של ישיבת פונוביז' קרעו קריעה על רבם ונהגו מנהגי אבלות.
יהי רצון שיהיה מליץ יושר על כלל עם ישראל, אמן.

תפילין בית אל
זה כל ההבדל!

www.tefillin.co.il

כדי לשמור על אמינות ושם טוב וכדי למנוע ניגוד אינטרסים ולקיים "הייתם נקיים" אין המפעל מוכר סת"ם חדש אם נתלה ח"ו פסול בבדיקה

מחלקת הגנה חידוש ותיקון ספרי תורה
02-9975158

ירושלים
JERUSALEM
שולם
PP
אישור מס' 3077

לפרסום בעלון זה וכן להקדשת העלון לעלוי נשמת יקירכם התקשרו לתמי 08-6611160

דפי שופר

320 עמודי כרומו פרוצס, כולל: עשרות סוגים בנושאי צרכנות ומידע תורני מעודכן

נכש כשר כולל:

- בתי מלון ומסעדות
- אתרי תיירות ואטרקציות
- מפות ומסלולים

חדש

Design, Delivery & Installation in Israel and Overseas

דפי שופר

המדריך לחטייל עם אהבת ארץ ישראל

מהדורה חדשה! שמינית תשס"ב (2001-02)

03-9678555

במחיר סימלי 15 ש"ח כולל משלוח